

„ROZPOCZYNAM DZIAŁALNOŚĆ GOSPODARCZĄ” – ETAPY REJESTRACJI WŁASNEJ FIRMY

Podatniku-przedsiębiorco, czy chcesz pracować na własny rachunek? Jeśli tak, to przedstawiamy Ci „drogę”, jaką musisz przebyć, aby rozpocząć działalność gospodarczą: od wpisu w odpowiednim rejestrze po obowiązki i prawa w urzędzie skarbowym.

Poruszanie się po materiale ułatwia schemat, który odzwierciedla „krok po kroku” dokąd należy się udać, aby zarejestrować działalność gospodarczą. Ponadto opracowanie wzbogacone zostało o najczęściej zadawane pytania, zgłaszane przez podatników konsultantom pracującym na infolinii Wielopolskiego Centrum Informacji Podatkowej w Lesznie.

URZĄD GMINY/MIASTA:

- WPIS DO EWIDENCJI DZIAŁALNOŚCI GOSPODARCZEJ

lub

KRAJOWY REJESTR SĄDOWY:

- WPIS DO KRAJOWEGO REJESTRU SĄDOWEGO

URZĄD STATYSTYCZNY:

- WPIS DO KRAJOWEGO REJESTRU URZĘDOWEGO PODMIOTÓW GOSPODARKI NARODOWEJ (REGON)

BANK:

- ZAŁOŻENIE RACHUNKU

ZAKŁAD UBEZPIECZEŃ SPOŁECZNYCH:

- ZGŁOSZENIE PŁATNIKA SKŁADEK
- ZGŁOSZENIE DO UBEZPIECZEŃ

URZĄD SKARBOWY:

- ZŁOŻENIE FORMULARZA NIP-1 LUB NIP-2
- WYBÓR FORMY OPODATKOWANIA PODATKIEM DOCHODOWYM
- REJESTRACJA DLA CELÓW PODATKU VAT (VAT-R) W PRZYPADKU OBOWIĄZKU BADŹ REZYGNACJI ZE ZWOLNIENIA Z TEGO PODATKU

Najczęściej zadawane pytania zgłaszane konsultantom na infolinii Wielkopolskiego Centrum Informacji Podatkowej, w zakresie rozpoczęcia działalności gospodarczej i obowiązków podatkowych.

Pytanie 1. Czy do limitu obrotów – 10 000 euro – zwalniających od podatku od towarów i usług wliczamy czynności zwolnione oraz sprzedaż środków trwałych?

Pytanie 2. Czy do limitu zwolnienia od podatku od towarów i usług wlicza się czynności niepodlegające opodatkowaniu podatkiem od towarów i usług, które nie podlegają opodatkowaniu ze względu na fakt, że miejscem świadczenia tych usług zgodnie z ustawą o podatku od towarów i usług jest terytorium innego państwa członkowskiego?

Pytanie 3. Czy do limitu zwolnienia od podatku VAT podatnik prowadzący działalność gospodarczą oraz działalność rolniczą wlicza wartość sprzedanych produktów rolnych?

Pytanie 4. Sprzedaję wyroby akcyzowe: alkohol, piwo oraz samochody osobowe przed pierwszą rejestracją. Czy mogę skorzystać ze zwolnienia od podatku VAT?

Pytanie 5. Rozpocząłem działalność gospodarczą w trakcie roku podatkowego i dokonałem już pierwszej sprzedaży. Czy mogę jeszcze w 2006 r. zrezygnować ze zwolnienia od podatku od towarów i usług?

Pytanie 6. Chcę skorzystać ponownie ze zwolnienia od podatku od towarów i usług. Mam wątpliwości, czy do wartości sprzedaży 10 000 euro wlicza się kwotę podatku?

Pytanie 7. Kiedy musi zainstalować kasę podatnik rozpoczynający sprzedaż w 2006 r.?

Pytanie 8. Na podstawie umowy o pracę wykonywałem w 2005 r. usługi ślusarskie. W 2006 r. chcę rozpocząć działalność gospodarczą w tym samym zakresie. Czy wykonując usługi na rzecz swojego byłego pracodawcy mogę opodatkować ten dochód według stawki 19%?

Pytanie 9. Czy wybierając formę opodatkowania działalności gospodarczej 19% podatkiem można opodatkować swoje dochody wspólnie z małżonkiem?

Pytanie 10. Opłacam ryczałt od przychodów ewidencjonowanych. Moje wątpliwości dotyczą kwestii, czy w trakcie roku, w momencie wpłaty ryczałtu, należy składać jakieś deklaracje na podatek dochodowy?

Pytanie 11. Podatnik wybrał ryczałt od przychodów ewidencjonowanych jako formę opodatkowania przychodów z działalności gospodarczej. W trakcie roku podatkowego nie uzyskał jednak żadnego przychodu. Czy za ten rok może zatem rozliczyć się wspólnie z małżonkiem?

Przedsiębiorca, czyli osoba fizyczna, osoba prawna lub jednostka organizacyjna niebędąca osobą prawną, posiadająca zdolność prawną, wykonująca we własnym imieniu działalność gospodarczą, przed rozpoczęciem jej wykonywania musi zgłosić wpis do właściwego rejestru.

Przedsiębiorca może podjąć działalność gospodarczą po uzyskaniu wpisu:

- do Ewidencji Działalności Gospodarczej, albo
- do rejestru przedsiębiorców w Krajowym Rejestrze Sądowym.

Zasady wpisów regulują:

1) w zakresie Ewidencji Działalności Gospodarczej:

- do 31.12.2006 r. - ustawa z dnia 19 listopada 1999 r. - Prawo działalności gospodarczej (Dz. U. z 1999 r. Nr 101, poz. 1178, ze zmianami),
- od 1.01.2007 r. - ustawa z dnia 2 lipca 2004 r. o swobodzie działalności gospodarczej (Dz. U. z 2004 r. Nr 173, poz. 1807, ze zmianami).

Uwaga!

W 2006 r. ustawa – Prawo działalności gospodarczej reguluje tylko zasady wpisów do ewidencji działalności gospodarczej, w pozostałym zakresie zastosowanie mają zapisy ustawy o swobodzie działalności gospodarczej.

- 2) **w zakresie Krajowego Rejestru Sądowego** – ustawa z dnia 20 sierpnia 1997 r. o Krajowym Rejestrze Sądowym (Dz. U. z 2001 r. Nr 17, poz. 209, ze zmianami).

1. EWIDENCJA DZIAŁALNOŚCI GOSPODARCZEJ

Wpisowi do ewidencji działalności gospodarczej podlegają tylko **przedsiębiorcy będący osobami fizycznymi.**

Wpisu do ewidencji dokonuje się w urzędzie miasta/gminy właściwym według miejsca zamieszkania podatnika. W 2006 r. dokonuje się tego zgodnie z ustawą - Prawo działalności gospodarczej.

Pamiętać należy o tym, iż nie wszystkie rodzaje działalności podlegają wpisowi. Zgłoszeniu do ewidencji – zgodnie z ustawą o swobodzie działalności gospodarczej – **nie podlega** działalność wytwórcza w rolnictwie w zakresie upraw rolnych oraz chowu i hodowli zwierząt, ogrodnictwa, warzywnictwa, leśnictwa i rybactwa śródlądowego, a także wynajmowania przez rolników pokoi, sprzedaży posiłków domowych i świadczenia w gospodarstwach rolnych innych usług związanych z pobytem turystów.

Ponadto, swoboda działalności gospodarczej może być ograniczona poprzez konieczność:

- 1) uzyskania koncesji, np. dla usług w zakresie ochrony osób i mienia,
- 2) uzyskania zezwolenia, np. w zakresie ustawy o grach i zakładach wzajemnych,
- 3) wpisu do rejestru działalności regulowanej, np. w zakresie usług turystycznych dotyczących polowania za granicą.

WNIOSEK

W 2006 r. zgłoszenie do ewidencji działalności gospodarczej powinno zawierać:

- oznaczenie przedsiębiorcy oraz jego numer PESEL, o ile taki posiada,

- oznaczenie miejsca zamieszkania i adresu przedsiębiorcy, a jeśli stale wykonuje działalność poza miejscem zamieszkania – również wskazanie siedziby i adresu zakładu głównego, oddziału lub innego miejsca,
- określenie przedmiotu wykonywanej działalności gospodarczej, zgodnie z Polską Klasyfikacją Działalności (PKD),
- wskazanie daty rozpoczęcia działalności gospodarczej.

Zgłoszenie o dokonanie wpisu do ewidencji działalności gospodarczej podlega opłacie w kwocie **100 zł**. Natomiast za zmianę wpisu płaci się **50 zł**.

Gmina może również podjąć uchwałę, że przyszły przedsiębiorca, mający statut osoby bezrobotnej zostanie zwolniony z opłat za wpis.

DOKUMENTY DODATKOWE

Wraz ze składanym w urzędzie gminy zgłoszeniem do ewidencji działalności gospodarczej można jednocześnie złożyć:

- wniosek o wpis do krajowego rejestru urzędowego podmiotów gospodarki narodowej w celu uzyskania numeru identyfikacyjnego REGON (formularz RG-1) oraz
- zgłoszenie identyfikacyjne lub aktualizacyjne adresowane do naczelnika właściwego urzędu skarbowego (formularz NIP-1 wraz z załącznikami).

Jeżeli powyższe formularze zostaną złożone, urząd gminy w ciągu 3 dni od dnia dokonania wpisu do ewidencji działalności gospodarczej, przesyła je do właściwego urzędu statystycznego i skarbowego wraz z zaświadczeniem o dokonanym wpisie oraz innymi dokumentami dołączonymi przez przedsiębiorcę.

Uwaga!

Od 1 stycznia 2007 r. w urzędzie miasta/gminy będzie można złożyć również zgłoszenia płatnika składek lub zgłoszenia do ubezpieczeń społecznych lub ich zmiany w rozumieniu przepisów o systemie ubezpieczeń społecznych.

Organ ewidencyjny ma obowiązek doręczenia zaświadczenia o wpisie do ewidencji działalności gospodarczej nie później niż w terminie 14 dni od dnia zgłoszenia. Po otrzymaniu tego zaświadczenia przedsiębiorca może przystąpić do dalszych czynności rejestracyjno-zgłoszeniowych.

2. REJESTR PRZEDSIĘBIORCÓW W KRAJOWYM REJESTRZE SĄDOWYM

Nie wszyscy przedsiębiorcy mogą zarejestrować się w urzędzie miasta/gminy. Część przedsiębiorców musi zgłosić się do Krajowego Rejestru Przedsiębiorców.

Wpisowi do Krajowego Rejestru Przedsiębiorców podlegają m.in.:

- spółki jawne,
- spółki partnerskie,
- spółki komandytowe,
- spółki komandytowo-akcyjne,
- spółki z ograniczoną odpowiedzialnością,
- spółki akcyjne.

Rejestr jest prowadzony w systemie informatycznym przez sądy rejonowe (sądy gospodarcze), obejmujące swoją właściwością obszar województwa lub jego część.

WNIOSEK

Wniosek o wpis do Rejestru składa się na urzędowym formularzu, np.:

- **KRS-W1** – Wniosek o rejestrację podmiotu w rejestrze przedsiębiorców - spółka jawna, spółka partnerska, spółka komandytowa,
- **KRS-W3** – Wniosek o rejestrację podmiotu w rejestrze przedsiębiorców - spółka z ograniczoną odpowiedzialnością, z **KRS-WE** – dla wspólników spółki z ograniczoną odpowiedzialnością podlegających wpisowi do rejestru – załącznik do wniosku o rejestrację podmiotu w rejestrze przedsiębiorców .

Ponadto, do wniosku dołącza się:

- umowę spółki lub status,
- dokument potwierdzający uprawnienie do korzystania z lokalu lub nieruchomości, w których znajduje się jego siedziba,
- uwierzytelnione notarialnie albo złożone przed sędzią lub upoważnionym pracownikiem sądu wzory podpisów osób upoważnionych do reprezentowania tego podmiotu lub prokurenta.

DOKUMENTY DODATKOWE

Podobnie, jak w urzędzie gminy, wraz z wnioskiem o wpis do Rejestru w 2006 r. przedsiębiorca może złożyć:

- wniosek o wpis do krajowego rejestru urzędowego podmiotów gospodarki narodowej w celu uzyskania numeru identyfikacyjnego REGON (formularz RG-1) oraz
- zgłoszenie identyfikacyjne lub aktualizacyjne adresowane do naczelnika właściwego urzędu skarbowego (NIP-2 wraz z załącznikami).

Sąd rejestrowy przesyła wówczas z urzędu powyższy wniosek do urzędu statystycznego województwa, na terenie którego przedsiębiorca ma siedzibę, zaś zgłoszenie identyfikacyjne (NIP) do wskazanego przez przedsiębiorcę urzędu skarbowego wraz z odpisem postanowienia o wpisie i zaświadczeniem o dokonaniu wpisu - niezwłocznie, nie później niż w terminie 3 dni od dnia dokonania wpisu.

Sąd rejestrowy przesyła wtedy również do urzędu skarbowego:

- dodatkowy odpis umowy spółki,
- dokument potwierdzający uprawnienie do korzystania z lokalu lub nieruchomości, w których znajduje się siedziba, oraz
- inne dokumenty złożone przez przedsiębiorcę wraz z wnioskiem.

Składając wniosek, wnioskodawca bez wezwania musi uiścić opłatę sądową w wysokości 1 000 zł, a jeżeli wpis podlega ogłoszeniu - również opłatę za ogłoszenie w Monitorze Sądowym i Gospodarczym w wysokości 500 zł.

3. URZĄD STATYSTYCZNY

Jeżeli w urzędzie gminy - wraz z wnioskiem o dokonanie wpisu do ewidencji działalności gospodarczej - nie został złożony wniosek o wpis do krajowego rejestru urzędowego podmiotów gospodarki narodowej (REGON), to należy go złożyć osobiście (lub za pośrednictwem poczty) w ciągu 14 dni od zaistnienia okoliczności uzasadniających dokonanie wpisu (rozpoczęcie działalności). W tym przypadku wniosek składa się do właściwego terenowego oddziału urzędu statystycznego wypełniając odpowiednio formularz RG-1.

Istotne jest, aby w urzędzie tym przedłożyć jednocześnie zaświadczenie o wpisie przedsiębiorcy do ewidencji działalności gospodarczej.

Urzędy statystyczne wydają wpisanym do rejestru podmiotów przedsiębiorcom, zaświadczenia o nadanym im numerze identyfikacyjnym (REGON) w ciągu 7 dni od daty otrzymania wniosku.

4. BANK – RACHUNEK BANKOWY

Przedsiębiorca, czyli osoba fizyczna prowadząca działalność gospodarczą, zobowiązany jest do dokonywania lub przyjmowania płatności związanych z prowadzoną działalnością gospodarczą za pośrednictwem rachunku bankowego tego przedsiębiorcy w każdym przypadku, gdy stroną transakcji jest inny przedsiębiorca, a jednorazowa wartość transakcji - bez względu na liczbę wynikających z niej płatności - przekracza równowartość **15 000 euro**.

Uwaga!

Kurs euro przyjmuje się w wysokości kursu średniego walut obcych ogłaszanego przez Narodowy Bank Polski z ostatniego dnia miesiąca poprzedzającego miesiąc, w którym dokonano transakcji.

Powyższy obowiązek dotyczy każdego przedsiębiorcy, niezależnie od wybranej formy opodatkowania podatkiem dochodowym.

Natomiast w **zakresie regulowania zobowiązań podatkowych** - podatnicy prowadzący działalność gospodarczą zobowiązani do prowadzenia ksiąg rachunkowych lub podatkowej księgi przychodów i rozchodów - płacą należności podatkowe, związane z prowadzoną działalnością, tylko w formie bankowych rozliczeń bezgotówkowych.

Przedsiębiorca zobowiązany jest powiadomić naczelnika właściwego urzędu skarbowego o posiadaniu rachunku bankowego związanego z prowadzoną działalnością, podając nazwę i adres banku oraz numer podstawowego rachunku bankowego.

Uwaga!

Należy pamiętać, iż odsetki od środków na rachunku bankowym utrzymywanym w związku z prowadzoną działalnością, stanowią przychód z działalności gospodarczej. Wszelkie zaś opłaty związane z prowadzeniem tego rachunku - dla podatników opodatkowanych na zasadach ogólnych - stanowią koszt uzyskania przychodu.

5. ZUS

Osoba rozpoczynająca działalność gospodarczą podlega obowiązkowo ubezpieczeniom: emerytalnemu, rentowemu, wypadkowemu i zdrowotnemu, natomiast dobrowolnie - chorobowemu. Wynika to z ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. z 1998 r. Nr 137, poz. 887, ze zmianami) oraz ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (Dz. U. z 2004 r. Nr 210, poz. 2135, ze zmianami).

Do zakładu ubezpieczeń należy zgłosić się w ciągu 7 dni od daty powstania obowiązku ubezpieczenia (a powstaje on w dniu rozpoczęcia wykonywania działalności).

Podstawowe formularze zgłoszeniowe płatnika składek:

- formularz ZUS ZFA - Zgłoszenie/zmiana danych płatnika składek - osoby fizycznej,
- formularz ZUS ZPA - Zgłoszenie/zmiana danych płatnika składek - osoby prawnej lub jednostki organizacyjnej nieposiadającej osobowości prawnej.

Podstawowe formularze zgłoszeniowe osoby ubezpieczonej:

- formularz ZUS ZUA - Zgłoszenie do ubezpieczeń/zgłoszenie zmiany danych osoby ubezpieczonej,
- formularz ZUS ZZA - Zgłoszenie do ubezpieczenia zdrowotnego/zgłoszenie zmiany danych.

Dla osób prowadzących pozarolniczą działalność gospodarczą na podstawie przepisów o działalności gospodarczej lub innych przepisów szczególnych, które:

- rozpoczęły wykonywanie działalności gospodarczej nie wcześniej niż 25 sierpnia 2005 r.,
- nie prowadzą lub w okresie ostatnich 60 miesięcy kalendarzowych przed dniem rozpoczęcia wykonywania działalności gospodarczej nie prowadziły pozarolniczej działalności,
- nie wykonują działalności gospodarczej na rzecz byłego pracodawcy, na rzecz którego przed dniem rozpoczęcia działalności gospodarczej w bieżącym lub poprzednim roku kalendarzowym wykonywały w ramach stosunku pracy lub spółdzielczego stosunku pracy czynności wchodzące w zakres wykonywanej działalności gospodarczej

podstawę wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne w marcu, kwietniu i maju 2006 r. stanowi zadeklarowana kwota, nie niższa niż **269,73 zł** (30% kwoty minimalnego wynagrodzenia w 2006 r.).

6. URZĄD SKARBOWY

Mając za sobą powyższe formalności należy zgłosić działalność we właściwym urzędzie skarbowym.

W urzędzie skarbowym należy:

- 1) zarejestrować się dla celów identyfikacji podatkowej (NIP),
- 2) zadeklarować wybór formy opodatkowania podatkiem dochodowym od osób fizycznych,
- 3) zarejestrować się dla celów podatku VAT (VAT-R) w przypadku obowiązku bądź rezygnacji ze zwolnienia od tego podatku. Od potwierdzenia zarejestrowania jako podatnika VAT czynnego lub podatnika VAT zwolnionego, należy wnieść opłatę skarbową w wysokości **152 zł**.

IDENTYFIKACJA PODATKOWA (NIP)

W zakresie rejestracji w urzędzie skarbowym przedsiębiorca ma do dyspozycji następujące formularze zgłoszeniowe:

NIP-1 – Zgłoszenie identyfikacyjne/zgłoszenie aktualizacyjne osoby fizycznej prowadzącej samodzielnie działalność gospodarczą.

Jeżeli osoba zgłaszająca swoją działalność nie posiada jeszcze numeru identyfikacji podatkowej NIP, to złożenie tego formularza pozwoli jej zgłosić swoją działalność i jednocześnie uzyskać numer NIP. Natomiast, gdy już posiada NIP, to formularz NIP-1 spełni rolę aktualizacyjną w związku z rozpoczętą działalnością,

NIP-2 – Zgłoszenie identyfikacyjne/zgłoszenie aktualizacyjne osoby prawnej lub jednostki organizacyjnej niemającej osobowości prawnej, będącej podatnikiem lub płatnikiem.

NIP-B – Informacja rachunkach bankowych. Załącznik do zgłoszenia NIP-1 i NIP-2.

NIP-C – Informacja o miejscach wykonywania działalności. Załącznik do zgłoszenia NIP-1 i NIP-2.

NIP-2/A – Informacja o wyodrębnionych jednostkach wewnętrznych podmiotu, podlegających obowiązkowi ewidencyjnemu. Załącznik do zgłoszenia NIP-2.

NIP-D – Informacja o wspólnikach spółki cywilnej, jawnej, partnerskiej, komandytowej, komandytowo-akcyjnej lub o spółkach tworzących podatkową grupę kapitałową. Jest to załącznik do zgłoszenia NIP-2.

DOKUMENTY DODATKOWE

Podatnicy prowadzący działalność gospodarczą dołączają do zgłoszenia identyfikacyjnego uwierzytelnione lub urzędowo poświadczone kopie dokumentów potwierdzających informacje objęte zgłoszeniem, w szczególności:

- odpis z Krajowego Rejestru Sądowego,
- umowę spółki,
- dokument potwierdzający uprawnienie do korzystania z lokalu lub nieruchomości, w których znajduje się siedziba,
- zaświadczenia o numerze identyfikacyjnym REGON,
- umowę otwarcia rachunku bankowego.

OBOWIĄZKI W ZAKRESIE PODATKU OD TOWARÓW I USŁUG

Przedsiębiorca rozpoczynający działalność gospodarczą w zakresie czynności opodatkowanych podatkiem od towarów i usług jest zwolniony od tego podatku do momentu przekroczenia limitu obrotów **ze sprzedaży opodatkowanej**. Limit ten wynosi 10 000 euro rocznie. Jest to tzw. **zwolnienie podmiotowe**.

Pytanie 1

Czy do limitu obrotów – 10 000 euro – zwalniających od podatku od towarów i usług wliczamy czynności zwolnione oraz sprzedaż środków trwałych?

Do limitu zwolnienia od podatku od towarów i usług wliczamy tylko obroty ze sprzedaży opodatkowanej. W związku z tym, czynności zwolnione oraz obrót ze sprzedaży towarów, które na podstawie przepisów o podatku dochodowym są zaliczane przez podatnika do środków trwałych oraz wartości niematerialnych i prawnych podlegających amortyzacji nie wlicza się ww. limitu.

Pytanie 2.

Czy do limitu zwolnienia od podatku od towarów i usług wlicza się czynności niepodlegające opodatkowaniu podatkiem od towarów i usług, które nie podlegają opodatkowaniu ze względu na fakt, że miejscem świadczenia tych usług zgodnie z ustawą o podatku od towarów i usług jest terytorium innego państwa członkowskiego?

Tego rodzaju czynności niepodlegających nie wliczamy do limitu zwolnienia od podatku o towarów i usług.

Pytanie 3

Czy do limitu zwolnienia od podatku VAT podatnik prowadzący działalność gospodarczą oraz działalność rolniczą wlicza wartość sprzedanych produktów rolnych?

Ustawa o podatku od towarów i usług stanowi, że do limitu zwolnienia od podatku VAT nie wlicza się sprzedaży produktów rolnych pochodzących z prowadzonej przez rolnika działalności rolniczej.

Istnieje jednak pewna grupa podatników, którzy z tego zwolnienia nie mogą korzystać.

Są to podatnicy:

1) dokonujący dostaw:

- niektórych wyrobów z metali szlachetnych lub z udziałem tych metali (złom),
- niektórych wyrobów akcyzowych,
- nowych środków transportu,
- terenów budowlanych oraz przeznaczonych pod zabudowę,

2) świadczących usługi:

- prawnicze - świadczone przez notariuszy, adwokatów i radców prawnych,
- w zakresie doradztwa - z wyłączeniem doradztwa rolniczego związanego z uprawą roślin i hodowlą zwierząt, a także związanego ze sporządzaniem planu zagospodarowania i modernizacji gospodarstwa rolnego,
- jubilerskie,

3) niemających siedziby lub miejsca zamieszkania na terytorium kraju.

Oznacza to, że ww. podatnicy muszą zarejestrować się - jako „czynni podatnicy podatku VAT” - **przed wykonaniem pierwszej czynności podlegającej opodatkowaniu podatkiem VAT.**

Pytanie 4

Sprzedaję wyroby akcyzowe: alkohol, piwo oraz samochody osobowe przed pierwszą rejestracją. Czy mogę skorzystać ze zwolnienia od podatku VAT?

Niestety, podatnicy dokonujący dostaw towarów opodatkowanych podatkiem akcyzowym, z pewnymi wyjątkami, nie mogą korzystać ze zwolnienia podmiotowego od podatku od towarów i usług. Dlatego też podatnik, który sprzedaje alkohol i piwo nie może korzystać ze zwolnienia od tego podatku.

Uwaga!

Zwolnień podmiotowych nie stosuje się również do czynności: importu towarów i usług, wewnątrzwspólnotowego nabycia towarów, dostawy towarów dla której podatnikiem jest ich nabywca. Oznacza to, że podatnik korzystający ze

zwolnienia podmiotowego, w przypadku wykonania ww. czynności będzie miał obowiązek odprowadzenia podatku VAT należnego.

Przedsiębiorca, który chce od początku prowadzenia działalności być podatnikiem podatku od towarów i usług, może zrezygnować z przysługującego mu prawa do zwolnienia podmiotowego.

Warunkiem, aby być „czynnym podatnikiem podatku VAT” jest zawiadomienie o tym fakcie naczelnika właściwego urzędu skarbowego. Podatnik dokonuje rejestracji składając druk VAT-R. I tak:

- **podatnik, który utracił zwolnienie podmiotowe** – dokonuje rejestracji najpóźniej z momentem utraty tego zwolnienia,
- **podatnik, który nie ma prawa korzystać ze zwolnienia podmiotowego** lub chce ze zwolnienia podmiotowego zrezygnować z momentem rozpoczęcia działalności – ma obowiązek dokonać rejestracji przed dniem wykonania pierwszej czynności podlegającej opodatkowaniu podatkiem VAT.

Pytanie 5

Rozpocząłem działalność gospodarczą w trakcie roku podatkowego i dokonałem już pierwszej sprzedaży. Czy mogę jeszcze w 2006 r. zrezygnować z przysługującego zwolnienia od podatku od towarów i usług?

Niestety podatnicy rozpoczynający wykonywanie czynności w ciągu roku mogą zrezygnować ze zwolnienia od podatku VAT, pod warunkiem pisemnego zawiadomienia o tym zamiarze naczelnika urzędu skarbowego przed **dniem wykonania pierwszej czynności opodatkowanej**. W związku z tym podatnik, który rozpoczął wykonywanie sprzedaży i nie zrezygnował ze zwolnienia od podatku od towarów i usług przed wykonaniem pierwszej czynności opodatkowanej, nie może zrezygnować ze zwolnienia od podatku VAT w danym roku.

Uwaga!

Organem skarbowym właściwym dla potrzeb podatku VAT jest – w przypadku osób fizycznych – naczelnik urzędu skarbowego właściwy ze względu na miejsce wykonywania czynności podlegających opodatkowaniu podatkiem VAT. Jeżeli czynności te wykonywane są na terenie działania dwóch lub więcej

urzędów skarbowych – naczelnik urzędu skarbowego właściwy ze względu na miejsce zamieszkania podatnika.

Jak już zostało napisane wyżej, podatnicy zwolnieni podmiotowo od podatku VAT tracą prawo do tego zwolnienie w momencie przekroczenia limitu obrotu ze sprzedaży opodatkowanej - 10 000 euro (w 2006 roku kwota ta wynosi 39 200 zł). Należy jednak pamiętać, że w stosunku do podatników rozpoczynających działalność w ciągu roku, kwota uprawniająca do zwolnienia **musi być wyliczona w proporcji do okresu prowadzonej sprzedaży.**

Przykład 1:

Podatnik rozpoczyna wykonywanie sprzedaży dnia 1 lipca 2006 r. Limitem dla zwolnienia od podatku VAT jest dla podatnika kwota 19 761,10 zł. Oznacza to, iż podatnik utraci prawo do zwolnienia podmiotowego w momencie przekroczenia kwoty 19 761,10 zł. Opodatkowaniu podatkiem VAT podlegać będzie nadwyżka ponad tę kwotę.

Kwota uprawniająca do zwolnienia dla w/w podatnika wynika z następującego działania:

$$39\ 200\ \text{zł} : 365 \times 184$$

gdzie:

365 - liczba dni w roku

184 - liczba dni wykonywania czynności od 1 lipca do końca roku.

W przypadku osób rozpoczynających działalność w zakresie czynności maklerskich, czynności wynikających z zarządzania funduszami powierniczymi, wynikających z umowy agencyjnej lub zlecenia, pośrednictwa lub innych usług o podobnych charakterze **30-krotność kwoty prowizji lub innych postaci wynagrodzeń** nie może przekroczyć, w proporcji do okresu sprzedaży, kwoty 10 000 euro (39 200 zł) rocznie.

Wzór na wyliczenie limitu zwolnienia podmiotowego dla pośrednika:

$$L = 10\ 000\ \text{euro} : 30 \times n : 365$$

gdzie:

L – limit VAT dla pośrednika,
n – liczba dni prowadzenia sprzedaży,
365 – liczba dni w roku.

Jeżeli podatnik wykonuje - obok czynności maklerskich, czynności wynikających z zarządzania funduszami powierniczymi, wynikających z umowy agencyjnej lub zlecenia, pośrednictwa lub innych usług o podobnych charakterze - inne czynności podlegające opodatkowaniu, wartość wszystkich osiągniętych przez podatnika obrotów, ze wszystkich działalności sumuje się (z tym, że kwoty prowizji mnoży się razy 30).

W pewnych sytuacjach podatnicy wykonujący **czynności wynikające z umowy agencyjnej lub zlecenia, pośrednictwa lub innej umowy o podobnym charakterze**, za które to podatnik uzyskuje wynagrodzenie w postaci prowizji lub innych postaci wynagrodzeń, **mogą skorzystać ze zwolnienia podmiotowego** od podatku VAT do wysokości limitu **10 000 euro** rocznie po spełnieniu następujących warunków:

- 1) zwolnienie to dotyczy podatników, którzy w danym roku korzystają ze zwolnienia podmiotowego lub rozpoczynają działalności w br. i będą korzystać z prawa do tego zwolnienia, i
- 2) wartość sprzedaży opodatkowanej w danym roku podatkowym nie przekroczy, z tytułu wykonywania ww. czynności, kwoty 10 000 euro (39 200 zł),
- 3) wartość sprzedaży opodatkowanej nie przekroczyła w poprzednim roku podatkowym kwoty 10 000 euro (39 200 zł), do wartości sprzedaży nie wlicza się kwoty podatku.

Oznacza to, że agent, zleceniobiorca lub inna osoba świadcząca usługi o podobnym charakterze wykonując tylko ww. czynności, ma prawo korzystać ze zwolnienia podmiotowego do wysokości limitu 10 000 euro rocznie pod pewnymi warunkami, o których powyżej.

Zwolnień tych nie stosuje się do podatników:

- 1) zarejestrowanych jako „podatnicy VAT czynni”,
- 2) wykonujących również inne czynności opodatkowane,

- 3) wykonujących czynności, które nie dają prawa podatnikowi do korzystania ze zwolnienia podmiotowego,
- 4) którzy zrezygnowali z prawa do zwolnień podmiotowych lub utracili to prawo w latach poprzednich i od daty tych zdarzeń nie upłynęły 3 lata.

Przykład 2:

Podatnik jest pośrednikiem w sprzedaży towarów i jednocześnie sam prowadzi działalność handlową, którą rozpoczął 1 lutego 2006 r. - pierwsze obroty osiągnął również tego dnia. Jego wynagrodzenie z racji umowy pośrednictwa stanowi procentowa kwota określonej w umowie prowizji, którą otrzymuje na koniec każdego miesiąca.

Limitem dla zwolnienia od podatku VAT jest dla podatnika kwota 35 870,68 zł, co wynika z działania:

$$39\ 200\ \text{zł} : 365 \times 334$$

gdzie:

365 - liczba dni w roku

334 - liczba dni sprzedaży liczona od 1 lutego do końca roku.

Opodatkowaniu podatkiem VAT będzie podlegać nadwyżka ponad wyliczoną powyżej kwotę limitu.

Podatnik ma obowiązek sumowania sprzedaży z działalności handlowej oraz prowizji z pośrednictwa - pomnożonej razy 30.

I tak podatnik za miesiąc luty osiągnął obrót z działalności w wysokości 5 000 zł i prowizję 700 zł. Łączna wartość sprzedaży opodatkowanej u podatnika wyniosła:

$$700\ \text{zł} \times 30 + 5\ 000\ \text{zł} = 26\ 000\ \text{zł}.$$

Pozostały limit do zwolnienia podmiotowego wyniósł:

$$35\ 870,68\ \text{zł} - 26\ 000\ \text{zł} = \mathbf{9\ 870,68\ \text{zł}}.$$

W marcu podatnika osiągnął obrót z działalności handlowej 3 500 zł i prowizję 250 zł. Sumując sprzedaż opodatkowaną za miesiąc marzec podatnik przekroczy ten limit.

$$250\ \text{zł} \times 30 + 3\ 500\ \text{zł} = 11\ 000\ \text{zł}$$

Należy wyliczyć nadwyżkę ponad limit zwolnienia podmiotowego do opodatkowania, i tak:

$35\,870,68\text{ zł} - 26\,000\text{ zł} - 3\,500\text{ zł} = 6\,370,68\text{ zł}$

$250\text{ zł prowizji za marzec} \times 30 = 7\,500\text{ zł}$

$7\,500\text{ zł} - 100\%$

$6\,370,68\text{ zł} - x$

$x = 6\,370,68\text{ zł} \times 100 : 7\,500\text{ zł} = 84,94\%$

$250\text{ zł} \times 84,94\% = 212,35\text{ zł}$

$250\text{ zł} - 212,35\text{ zł} = \mathbf{37,65\text{ zł}}$

*Podatnik otrzymując prowizję za miesiąc marzec w wysokości 250 zł przekroczy limit zwolnienia podmiotowego i będzie miał obowiązek odprowadzić podatek VAT od kwoty **37,65 zł**. Kwotę tę należy potraktować jako wartość brutto, czyli należny podatek wyniesie $37,65\text{ zł} \times 18,03\% = 6,79\text{ zł}$.*

Złożenie formularza rejestracyjnego powoduje, że podatnik korzysta z **praw i obowiązków podatnika podatku VAT**.

Prawem zarejestrowanego „czynnego podatnika podatku VAT” jest prawo do odliczania podatku naliczonego.

Natomiast obowiązkiem jest opodatkowywanie sprzedaży i terminowe składanie deklaracji. Oznacza to, że za każdy miesiąc bądź kwartał – do 25 dnia następnego miesiąca podatnik ma obowiązek składać deklaracje do urzędu skarbowego właściwego ze względu na miejsce wykonywania czynności podlegających opodatkowaniu podatkiem VAT.

W deklaracji **VAT-7** rozlicza się podatek VAT od dostaw oraz nabyć towarów i usług za okresy miesięczne, a w deklaracjach **VAT-7K** za okresy kwartalne. Podatnik podatku VAT ma obowiązek w terminie składania deklaracji uregulować również powstałe u niego zobowiązanie w podatku od towarów i usług.

Podstawowymi i niezbędnymi ewidencjami, które trzeba prowadzić będąc podatnikiem podatku VAT są: ewidencja nabyć i ewidencja dostaw.

Do prowadzenia bieżącej ewidencji dostaw (za dany dzień, nie później jednak niż przed dokonaniem sprzedaży w dniu następnym) zobowiązani są również podatnicy korzystający ze zwolnienia podmiotowego. Ma to na celu kontrolę obrotów, jakie uzyskuje przedsiębiorca.

WAŻNE!

Podatnik, który utracił prawo do zwolnienia podmiotowego lub zrezygnował z tego zwolnienia, może po upływie 3 lat ponownie skorzystać z tego zwolnienia. Okres ten liczy się od końca miesiąca, w którym miało miejsce jedno z ww. zdarzeń. Dodatkowym warunkiem ponownego skorzystania ze zwolnienia jest obrót ze sprzedaży podlegającej opodatkowaniu podatkiem VAT, który w poprzednim roku podatkowym nie mógł przekroczyć 10 000 euro.

Zgłoszenia ponownego wyboru zwolnienia podatnik dokonuje poprzez aktualizację danych na druku VAT - R.

Pytanie 6

Chcę skorzystać ponownie ze zwolnienia od podatku od towarów i usług. Mam wątpliwości, czy do wartości sprzedaży 10 000 euro wlicza się kwotę podatku?

Zgodnie z art.113 ust.1 ustawy o podatku od towarów i usług do wartości sprzedaży nie wlicza się kwoty podatku. Przyjmuje się wartość sprzedaży netto.

Przedsiębiorcy, którzy rozpoczynają działalność gospodarczą i stają się podatnikami podatku VAT powinni pamiętać, że ustawa o podatku od towarów i usług daje pewnym grupom podatników możliwość skorzystania ze szczególnych procedur, np.: opodatkowanie w formie ryczałtu usług przewozu osób taksówkami osobowymi, opodatkowanie „marża” usług turystycznych oraz dostawy niektórych towarów, szczególne procedury dotyczące rolników ryczałtowych itd. Niektórzy z podatników, przy spełnieniu określonych warunków, mogą również wybrać inną metodę rozliczeń, tj. mały podatnik rozliczający się metodą kasową lub mały podatnik składający deklaracje za okresy kwartalne.

Uwaga!

Przedsiębiorcy, którzy rozpoczynają działalność tylko w zakresie czynności zwolnionych od podatku VAT (zwolnienie przedmiotowe), nie mają obowiązku rejestrowania się jako podatnicy podatku VAT. Mogą jednak dokonać zgłoszenia rejestracyjnego i wówczas naczelnik urzędu skarbowego rejestruje takiego podatnika jako „podatnika VAT zwolnionego”.

KASY REJESTRUJĄCE

Większość przedsiębiorców – rozpoczynających działalność w zakresie sprzedaży towarów i świadczenia usług na rzecz osób fizycznych nieprowadzących działalności gospodarczej lub rolników ryczałtowych – jest zobowiązana do ewidencjonowania obrotów za pomocą kas rejestrujących.

Pytanie 7

Kiedy musi zainstalować kasę podatnik rozpoczynający sprzedaż w 2006 roku?

Podatnicy, z pewnymi wyjątkami, rozpoczynający sprzedaż w 2006 r. zwolnieni są z obowiązku ewidencjonowania na kasie rejestrującej do dnia przekroczenia kwoty w wysokości 20 000 zł z tytułu sprzedaży na rzecz osób fizycznych nieprowadzących działalności gospodarczej oraz rolników ryczałtowych.

OBOWIĄZKI OSOBY FIZYCZNEJ W ZAKRESIE PODATKU DOCHODOWEGO - WYBÓR FORMY OPODATKOWANIA

Podatnicy prowadzący działalność gospodarczą z „mocy” ustawy opodatkowani są na tzw. „zasadach ogólnych”, tj. według skali podatkowej. Mogą jednak – przed rozpoczęciem działalności gospodarczej (nie później niż w dniu uzyskania pierwszego przychodu) – **złożyć pisemne oświadczenie o wyborze zryczałtowanej formy opodatkowania lub 19% podatku**. Oświadczenie składa się do właściwego naczelnika urzędu skarbowego.

Zasady ogólne: skala podatkowa lub 19% podatek

Podatnik opodatkowany na zasadach ogólnych, wg skali podatkowej lub opłacający 19% podatek, jest zobowiązany do wykonania następujących czynności:

1. Powinien założyć podatkową księgę przychodów i rozchodów, najpóźniej w dniu rozpoczęcia działalności. Podatnicy są bowiem obowiązani założyć księgę na dzień 1 stycznia roku podatkowego lub na dzień rozpoczęcia działalności w ciągu roku podatkowego.

2. Podatnicy, którzy rozpoczynają prowadzenie działalności gospodarczej, albo w poprzednim roku podatkowym korzystali ze zryczałtowanego opodatkowania podatkiem dochodowym lub prowadzili księgi rachunkowe, są obowiązani zawiadomić w formie pisemnej naczelnika urzędu skarbowego właściwego według miejsca zamieszkania podatnika o prowadzeniu księgi w terminie **20 dni od dnia jej założenia**.

WAŻNE!

Rozpoczynając prowadzenie działalności gospodarczej i chcąc opłacać podatek według 19% stawki podatku, należy złożyć odpowiednie pisemne oświadczenie o wyborze tej formy opodatkowania do naczelnika właściwego urzędu skarbowego - przed rozpoczęciem prowadzenia działalności, nie później niż w dniu uzyskania pierwszego przychodu.

Podatnik traci jednak prawo do 19% podatku, jeżeli w ramach działalności gospodarczej uzyska przychody ze świadczenia **usług na rzecz byłego lub obecnego pracodawcy**. Aby powyższe miało miejsce, wykonane usługi muszą odpowiadać czynnościom, które podatnik w ramach stosunku pracy lub spółdzielczego stosunku pracy:

- wykonywał w roku poprzedzającym bieżący rok podatkowy, lub
- wykonywał albo wykonuje w bieżącym roku podatkowym.

Pytanie 8

Na podstawie umowy o pracę wykonywałem w 2005 r. usługi ślusarskie. W 2006 r. chcę rozpocząć działalność gospodarczą w tym samym zakresie. Czy wykonując usługi na rzecz swojego byłego pracodawcy mogę opodatkować ten dochód według stawki 19%?

Niestety nie ma takiej możliwości. Podatnik traci prawo do 19% podatku, jeżeli w ramach działalności gospodarczej uzyska przychody ze świadczenia usług na rzecz byłego lub obecnego pracodawcy. Jeżeli wykonane usługi odpowiadają czynnościom, które podatnik w ramach stosunku pracy lub spółdzielczego stosunku pracy:

- wykonywał w roku poprzedzającym bieżący rok podatkowy, lub
- wykonywał albo wykonuje w bieżącym roku podatkowym,

wówczas nie ma prawa w roku podatkowym do zastosowania 19% podatku dochodowego.

Wybierając 19% podatek jako formę płacenia podatku od dochodów z działalności gospodarczej zyskujemy to, iż podatek, niezależnie od wysokości dochodu zawsze będzie wynosił 19% dochodu. Jednocześnie jednak tracimy możliwość odliczenia od podatku należnego z tytułu działalności gospodarczej, tzw. kwoty zmniejszającej podatek, która funkcjonuje w pierwszym przedziale skali podatkowej (w 2007 roku wynosi ona 572,54 zł). Nie możemy także skorzystać z pozostałych ulg i odliczeń, z wyjątkiem odliczeń z tytułu:

- straty poniesionej w latach poprzednich,
 - opłaconych składek na ubezpieczenia społeczne,
 - opłaconych składek na ubezpieczenie zdrowotne.
3. W określonych sytuacjach podatnicy opodatkowani na zasadach ogólnych mogą być zobowiązani do prowadzenia dodatkowych ewidencji. Są to m.in. ewidencja sprzedaży, ewidencja środków trwałych oraz wartości niematerialnych i prawnych, ewidencja wyposażenia, indywidualne imienne karty przychodów dla zatrudnionych pracowników.
 4. Na dzień rozpoczęcia działalności gospodarczej należy sporządzić i wpisać do księgi spis z natury towarów handlowych, materiałów (surowców) podstawowych i pomocniczych, produkcji w toku, półwyrobów, wyrobów gotowych, braków i odpadków (nabytych przed rozpoczęciem działalności).
 5. W księdze należy ewidencjonować przychody związane z działalnością i koszty ich uzyskania.
 6. Podatnik jest zobowiązany płacić podatek od dochodu (tj. przychodu pomniejszonego o koszty) osiągniętego w ciągu roku podatkowego z tytułu prowadzonej działalności według:
 - skali podatkowej (w 2007 roku - 19%, 30% i 40%), gdy nie wybrano „podatku liniowego”,
 - 19% jednolitej stawki podatkowej, gdy wybrano ten podatek.

7. Należy wpłacać do urzędu skarbowego miesięczne zaliczki na podatek dochodowy. Zaliczki za poszczególne miesiące oblicza się według skali podatkowej lub 19% stawki „liniowej”, od sumy dochodów uzyskanych od początku roku do rozliczanego miesiąca włącznie. Tak obliczony podatek jest pomniejszany o sumę zaliczek za poprzednie miesiące. Dodatkowo dochód można pomniejszyć o przysługujące odliczenia od dochodu (np. opłacone składki na ubezpieczenia społeczne) a obliczony podatek można pomniejszyć o przysługujące odliczenia od podatku (np. zapłacone składki na ubezpieczenie zdrowotne do wysokości 7,75% podstawy wymiaru). Zaliczki miesięczne za okres od stycznia do listopada uiszczą się w terminie do dnia 20 każdego miesiąca za miesiąc poprzedni. Zaliczkę za grudzień, w wysokości należnej za listopad, płaci się w terminie do dnia 20 grudnia.

Uwaga!

Przedsiębiorcy osiągający dochody z działalności gospodarczej i opodatkowani na zasadach ogólnych lub 19% podatkiem, mogą wpłacać zaliczki na podatek dochodowy w uproszczony sposób.

Zasada ta nie ma jednak zastosowania wobec podatników, którzy po raz pierwszy podjęli działalność w danym roku podatkowym lub w roku poprzednim.

Przedsiębiorca, który rozpocznie prowadzenie działalności gospodarczej w 2006 roku będzie mógł skorzystać z uproszczonej metody wpłacania zaliczek na podatek dochodowy dopiero od 2008 roku.

8. W terminie do dnia 30 kwietnia roku następnego po roku podatkowym należy złożyć roczne zeznanie o wysokości dochodu osiągniętego w poprzednim roku podatkowym, wykazując w nim m.in. dochody i wpłacone zaliczki z tytułu prowadzonej działalności.

Odpowiednie formularze to:

- PIT-36 dla podatników opodatkowanych według skali podatkowej oraz w razie potrzeby załączniki: PIT/B, PIT/D, PIT/O, PIT/M i PIT-2K, PIT/Z, PIT/X, PIT/ZG, SSE-R, NIP-1 i NIP-3.

- PIT-36L dla podatników opodatkowanych według jednolitej 19% stawki „liniowej” oraz w razie potrzeby załączniki PIT/B, PIT/Z, PIT/X, PIT/ZG, NIP-1 i NIP3.

Pytanie 9

Czy wybierając formę opodatkowania działalności gospodarczej 19% podatkiem można opodatkować swoje dochody wspólnie z małżonkiem?

Niestety nie. Opłacanie podatku dochodowego z tytułu prowadzonej działalności gospodarczej według jednolitej 19% stawki „liniowej” wyklucza możliwość wspólnego opodatkowania małżonków.

Uwaga!

Jeżeli do 20 stycznia kolejnego roku podatkowego podatnik nie zgłosi likwidacji działalności gospodarczej lub nie dokona wyboru innej formy opodatkowania, uważa się, że nadal opodatkowuje swoją działalność na dotychczasowych zasadach.

Ryczałt od przychodów ewidencjonowanych

Podstawową różnicą pomiędzy ryczałtem od przychodów ewidencjonowanych a tzw. zasadami ogólnymi (skala podatkowa lub podatek „liniowy”) jest to, iż na ryczałcie podatek oblicza się od przychodu, bez pomniejszania go o poniesione koszty. Stawki podatku zryczałtowanego są generalnie niższe, rekompensując w ten sposób brak możliwości potrącania kosztów uzyskania przychodów.

Jednak nie wszystkie rodzaje działalności gospodarczej mogą być opodatkowane w formie ryczałtu od przychodów ewidencjonowanych. Ustawa wymienia rodzaje działalności, które nie mogą być opodatkowane według tej metody.

Wyłączone z opodatkowania ryczałtem jest osiągnięcie w całości lub w części przychodów z tytułu m.in.:

- prowadzenia aptek,
- prowadzenia lombardów,
- prowadzenia kantorów wymiany walut,
- wytwarzania wyrobów opodatkowanych podatkiem akcyzowym (z pewnymi wyjątkami),

- usług reklamowych,
- usług detektywistycznych i ochroniarskich,
- działalności w zakresie handlu częściami i akcesoriami do pojazdów mechanicznych.

Opodatkowania w formie ryczału od przychodów ewidencjonowanych nie stosuje się również do podatników rozpoczynających działalność samodzielnie lub w formie spółki, **jeżeli podatnik lub co najmniej jeden ze współników, przed rozpoczęciem działalności w roku podatkowym lub w roku poprzedzającym rok podatkowy, wykonywał w ramach stosunku pracy lub spółdzielczego stosunku pracy czynności wchodzące w zakres działalności podatnika lub spółki.**

Jeżeli jednak podatnicy nie zamierzają wykonywać działalności na rzecz byłych lub obecnych pracodawców, mogą do dnia rozpoczęcia działalności, zawiadomić naczelnika urzędu skarbowego właściwego według miejsca zamieszkania podatnika o korzystaniu z opodatkowania w formie ryczału od przychodów ewidencjonowanych. W przypadku gdy podatnik lub spółka dokona sprzedaży towarów handlowych lub wyrobów lub uzyska przychody ze świadczenia usług na rzecz byłego lub obecnego pracodawcy, traci prawo do ryczału od przychodów ewidencjonowanych i poczynając od dnia uzyskania tego przychodu do końca roku podatkowego opłaca podatek dochodowy na ogólnych zasadach.

Wymienione powyżej rodzaje działalności nie wyczerpują katalogu tych, które są wyłączone z ryczału ewidencjonowanego. Chcąc jednoznacznie stwierdzić, czy określona działalność gospodarcza może być opodatkowana ryczałtem ewidencjonowanym, należy dokonać dokładnej analizy art. 8 ustawy o zryczałtowanym podatku dochodowym oraz załącznika nr 2 do tej ustawy, w oparciu o posiadany numer PKWiU (Polskiej Klasyfikacji Wyrobów i Usług), określający rodzaj działalności gospodarczej, którą zamierzamy wykonywać.

W celu uzyskania symbolu PKWiU należy się skontaktować z urzędem statystycznym.

Wybierając ryczałt od przychodów ewidencjonowanych należy:

1. Złożyć pisemne oświadczenie o wyborze tej formy opodatkowania do właściwego naczelnika urzędu skarbowego według miejsca zamieszkania podatnika - nie

później niż do dnia 20 stycznia roku podatkowego, a w przypadku rozpoczęcia działalności gospodarczej w trakcie roku podatkowego - do dnia poprzedzającego dzień rozpoczęcia działalności, nie później jednak niż w dniu uzyskania pierwszego przychodu.

Jeżeli do dnia 20 stycznia kolejnego roku podatkowego podatnik nie zgłosił likwidacji działalności gospodarczej lub nie dokonał wyboru innej formy opodatkowania, uważa się, że nadal prowadzi działalność opodatkowaną w formie ryczału od przychodów ewidencjonowanych.

WAŻNE!

W przypadku rozpoczęcia działalności gospodarczej w trakcie roku podatkowego i nie złożenia pisemnego oświadczenia o wyborze ryczału od przychodów ewidencjonowanego, podatnik jest obowiązany do założenia księgi przychodów i rozchodów i opłacania podatku dochodowego na zasadach ogólnych (według skali podatkowej).

2. Założyć ewidencję przychodów. Ponadto należy założyć wykaz środków trwałych oraz wartości niematerialnych i prawnych, posiadać i przechowywać dowody zakupu towarów. Obowiązek prowadzenia ewidencji powstaje od dnia, od którego ma zastosowanie opodatkowanie w formie ryczału od przychodów ewidencjonowanych.
3. Na dzień zaprowadzenia ewidencji sporządzić i wpisać do ewidencji spis z natury towarów handlowych, materiałów (surowców) podstawowych i pomocniczych, półwyrobów, wyrobów gotowych, braków i odpadków (nabytych przed rozpoczęciem działalności).
4. W ewidencji przychodów zapisywać przychody z działalności gospodarczej i za każdy miesiąc obliczać ryczałt od tych przychodów. Ryczałt należy wpłacać bez wezwania na rachunek właściwego urzędu skarbowego w terminie do dnia 20 następnego miesiąca za miesiąc poprzedni, a za miesiąc grudzień w terminie złożenia zeznania rocznego, czyli do 31 stycznia kolejnego roku.

Oplacam ryczałt od przychodów ewidencjonowanych. Moje wątpliwości dotyczą kwestii, czy w trakcie roku w momencie wpłaty ryczałtu należy składać jakieś deklaracje na podatek dochodowy?

Podatnicy opłacający ryczałt od przychodów ewidencjonowanych mają obowiązek wpłacać kwoty ryczałtu, bez składania jakichkolwiek deklaracji.

Istnieje także możliwość wpłacania ryczałtu do urzędu skarbowego za okresy kwartalne. W tym przypadku podatek podlega wpłacie do dnia 20 następnego miesiąca po upływie kwartału, a za ostatni kwartał roku podatkowego w terminie złożenia zeznania rocznego, czyli do 31 stycznia kolejnego roku.

Wpłat kwartalnych mogą dokonywać podatnicy:

- których przychody z działalności gospodarczej w roku poprzedzającym rok podatkowy nie przekroczyły kwoty stanowiącej równowartość 25 000 euro, przeliczonej według średniego kursu NBP z dnia 1 października poprzedniego roku, oraz
 - którzy w terminie do 20 stycznia roku podatkowego powiadomili właściwego naczelnika urzędu skarbowego o wyborze kwartalnej metody opłacania podatku.
5. Do dnia 31 stycznia po zakończeniu roku podatkowego, składać zeznanie roczne o wysokości uzyskanego przychodu, wysokości dokonanych odliczeń i należnego ryczałtu od przychodów ewidencjonowanych na druku PIT-28. Odpowiednio załącznikami mogą być: PIT-28/A, PIT-28/B, PIT/D, PIT/0, PIT-2K, NIP-1 i NIP – 3.

Pytanie 11

Podatnik wybrał ryczałt od przychodów ewidencjonowanych jako formę opodatkowania przychodów z działalności gospodarczej. W trakcie roku podatkowego nie uzyskał jednak żadnego przychodu. Czy za ten rok może zatem rozliczyć się wspólnie z małżonkiem?

Niestety nie. Pomimo, że podatnik nie uzyskał żadnych przychodów opodatkowanych ryczałtem od przychodów ewidencjonowanych, mają do niego zastosowanie przepisy ustawy o zryczałtowanym podatku dochodowym.

Ryczałt od przychodów ewidencjonowanych a odliczenia

Przy obliczaniu ryczałtu podatnik ma prawo uwzględnić przysługujące mu odliczenia. Podatnicy opodatkowani zryczałtowanym podatkiem dochodowym, mogą podstawę opodatkowania pomniejszyć o ulgi wynikające z ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych, np.: opłacone składki na ubezpieczenia społeczne własne i osób współpracujących, ulgę rehabilitacyjną, ulgę z tytułu użytkowania sieci internet, darowizny.

Od tak ustalonej podstawy opodatkowania należy obliczyć zryczałtowany podatek dochodowy. Podatek ten, w pierwszej kolejności podlega obniżeniu o kwotę składki na powszechne ubezpieczenie zdrowotne zapłaconej w ciągu roku przez podatnika (limit 7,75% podstawy jej wymiaru), a następnie o odliczenia od podatku, np.: ulga za wykształcenie ucznia, przysługująca na zasadzie praw nabytych.

Karta podatkowa

Podatnik ma prawo wybrać tę formę opodatkowania pod warunkiem, że działalność jaką będzie wykonywał została wymieniona w załączniku nr 3 do ustawy o zryczałtowanym podatku dochodowym. Wysokość podatku, jaki należy opłacać z tytułu karty podatkowej jest ustalana w decyzji wydawanej przez naczelnika urzędu skarbowego na podstawie obowiązujących w danym roku stawek.

Podatnik wybierając tę formę opodatkowania zobowiązany jest:

1. Przed rozpoczęciem działalności gospodarczej w trakcie roku podatkowego, złożyć naczelnikowi urzędu skarbowego właściwemu według miejsca położenia zakładu wnioski o zastosowanie opodatkowania w formie karty podatkowej (formularz PIT-16).
2. Do dnia 20 stycznia roku podatkowego złożyć do naczelnika właściwego urzędu skarbowego formularz PIT-16, jeśli podatnik w roku poprzednim opłacał podatek według skali podatkowej, 19% stawki podatku „liniowego” lub na ryczałcie od przychodów ewidencjonowanych. Po złożeniu wniosku, naczelnik urzędu skarbowego wyda decyzję ustalającą wysokość podatku na dany rok podatkowy.

W trakcie oczekiwania na tą decyzję należy prowadzić podatkową księgę przychodów i rozchodów i opłacać podatek na zasadach ogólnych.

Uwaga!

Wniosku o zastosowanie karty podatkowej nie trzeba składać na każdy rok podatkowy. Jeżeli do 20 stycznia kolejnego roku podatkowego nie zgłoszono likwidacji działalności gospodarczej lub nie dokonano wyboru innej formy opodatkowania, to urząd skarbowy założy, że działalność jest kontynuowana na tych samych warunkach i prześle kolejną decyzję ustalającą wysokość podatku na nowy rok podatkowy.

3. W terminie 7 dni zawiadomić naczelnika urzędu skarbowego o likwidacji działalności oraz o wszelkich zmianach, jakie zaszły w stosunku do stanu faktycznego opisanego we wniosku o zastosowanie karty podatkowej, tj. w szczególności o tych, które: powodują utratę warunków do opodatkowania w formie karty podatkowej, mają wpływ na wysokość stawki podatku (np. stan zatrudnienia, miejsce wykonywania działalności, rodzaj i zakres prowadzonej działalności, itp).
4. Zawiadomić właściwego naczelnika urzędu skarbowego o przerwie w prowadzeniu działalności w danym roku podatkowym trwającej nieprzerwanie co najmniej 10 dni – najpóźniej w dniu jej rozpoczęcia i w dniu poprzedzającym dzień jej zakończenia. W tym przypadku podatek będzie odpowiednio niższy o 1/30 miesięcznej należności za każdy dzień przerwy. W sytuacji, gdy przerwa w prowadzeniu działalności została spowodowana chorobą, podatnik zawiadamia właściwego naczelnika urzędu skarbowego o okresie przerwy, wynikającym ze zwolnienia lekarskiego, w dniu rozpoczęcia działalności po tej przerwie.
5. Bez wezwania w terminie do dnia 7 każdego miesiąca za miesiąc poprzedni, a za grudzień w terminie do 28 grudnia roku podatkowego wpłacać podatek. Wysokość podatku ustalona zostaje w decyzji wydanej przez urząd skarbowy na podstawie wniosku złożonego przez podatnika.

Uwaga!

Stawkę karty podatkowej obniża się o opłaconą w danym miesiącu składkę na ubezpieczenie zdrowotne. Odliczenie nie może przekroczyć 7,75% podstawy wymiaru składki zdrowotnej.

6. Złożyć po upływie roku podatkowego w terminie do dnia 31 stycznia we właściwym urzędzie skarbowym roczną informację (PIT-16A) o wysokości składki na powszechne ubezpieczenie zdrowotne, zapłaconej i odliczonej od karty podatkowej w poszczególnych miesiącach roku podatkowego.

WAŻNE!

Podatnicy prowadzący działalność opodatkowaną w formie karty podatkowej:

1. Zwolnieni są z obowiązku prowadzenia ksiąg, składania zeznań podatkowych, deklaracji o wysokości uzyskanego dochodu.
2. Powinni zaprowadzić: ewidencję zatrudnienia, indywidualne imienne karty przychodów dla zatrudnionych pracowników.

Podstawa prawna:

Ustawa z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych (j.t.: Dz. U. z 2000 r. Nr 14, poz. 176, ze zmianami).

Ustawa z dnia 20 listopada 1998 r. o zryczałtowanym podatku dochodowym od niektórych przychodów osiąganych przez osoby fizyczne (Dz. U. z 1998 r. Nr 144, poz. 930, ze zmianami).

Rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 26 sierpnia 2003 r. w sprawie prowadzenia podatkowej księgi przychodów i rozchodów (Dz. U. z 2003 r. Nr 152, poz. 1475, ze zmianami).

Ustawa z dnia 11 marca 2004 r. o podatku od towarów i usług (Dz. U. z 2004 r. Nr 54, poz. 535, ze zmianami).

Ustawa z dnia 13 października 1995 r. o zasadach ewidencji i identyfikacji podatników i płatników (j.t.: Dz. U. z 2004 r. Nr 269, poz. 2681, ze zmianami).

Ustawa z dnia 2 lipca 2004 r. o swobodzie działalności gospodarczej (Dz. U. z 2004r. Nr 173, poz. 1807, ze zmianami).

Ustawa z dnia 19 listopada 1999 r. – Prawo działalności gospodarczej (Dz. U. z 1999 r. Nr 101, poz. 1178, ze zmianami).

Ustawa z dnia 20 sierpnia 1997 r. o Krajowym Rejestrze Sądowym (Dz. U. z 2001 r. Nr 17, poz. 209, ze zmianami).